

ВСЕСВІТ

1934

К. 6176.

ЦЕНТРАЛЬНА
ОБЩЕУЧЕБНА
БІБЛІОТЕКА

№ 39

ЦІНА 15 КОП.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 1928

ВЕЛИКУ ЦЕНТРАЛЬНУ, ДОБРЕ
ПОІНФОРМОВАНУ ГАЗЕТУ

„ВІСТІ ВУЦВК“

З БЕЗПЛАТНИМ ЛІТЕРАТУРНО-
НАУКОВИМ ДОДАТКОМ

„КУЛЬТУРА І ПОБУТ“

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: для установ
на 1 рік 18 кб.
на 1 міс.—1 крб. 50 к., для окремих осіб
на 1 рік—12 крб., на 1 місяць—1 крб.

ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ: в Головній конторі:
Харків, вул. К. Лібкнехта, № 11. В округах по всіх
представництвах „Вісти“, по всіх пошт.-телєгр. конт.
України, всіма листоношами та в кожному кіоску
: : : : : на залізниці. : : : : :

№ 39

2 вересня
1927 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

Землетрус у Криму. Вгорі — зруйнований землетрусом будинок у Ялті. Нижче — санаторій в садку

Центральна
научно-учебная
бібліотека

Гумористичне оповідання
Автош Ко

НЕКРОЛОГ

З нотаток колишнього
білого емігранта

РОКУ 192...го, липня місяця, не пам'ятаю, якого саме дня, блукав я багатолюдними вулицями Відня, колишньої столиці Йосипа. Зневірівшись в остаточній перемозі на протибільшовицьких фронтах, я доношував на віденському бруку останні свої черевики. Настрій мені був препаскудний. Та й звідки взятися бадьорому настроєві, коли перед тобою цілковита безперспективність, коли ти напевне знаєш, що не бути тобі вже ніколи ні комендантом, скажемо, Шполи, ні отаманом Скварщини, ні президентом Кобеляцької республіки. Іду похнюпивши донизу носа,—нічогосінько перед собою не бачу. І раптом—стук! лобом об лоб з якоюсь, на вигляд досить європейською, людиною. Так сильно стукнулися, що мені від цього аж у в очах потемніло.

— Пробачте!—гукнув я увічливо і обома руками схопився за гулю, що набігала мені на лобі.

— Пробачте!—не менш увічливо гукнула досить європейська людина і теж схопилася собі за лоба.

Стоїмо посеред пішоходу, тримаємось за червоні лоби і зиркаємо один на одного повними сліз очима. Придивляюсь—знайоме мені обличчя: широкий лоб, насмішуваті очі, люльковатий ніс, невеличкий шрам на правій щоці...

— Пончику!—зірвалось мені з уст.

— Рябчику!—гукнула до мене досить європейська людина.

Я не помилюся: тільки кобеляччани могли на вулиці європейського міста садонуть один одного в лоб, так що й искри їм із очей посипалися. Передо мною стояв мій земляк з Кобеляччини, білий емігрант Денис Трохимович Пончик. Ми кинулися один одному в обійми. Обнялися міцно, по-приятельському, і заходилися цілуватися.

— Пончику!..

— Рябчику!..

Цілуємось, аж виляски від нас ідуть. А націлувавшись удосталь, я озирнув Пончикову постать і дався не малому диву. Абсолютно нічого не лишилось у нього кобеляцького, окрім люльковатого носа, що якимось автономно стирчав на його досить європейському обличчі. А решта,—новісінський смокінг, атласний циліндр, білий комір аж до самісіньких ушей, золоті застібки, чепурно виголене обличчя,—все це було від Європи.

— Та невже це ти, любий мій Пончику?—чи не двадцятьє запитував я Пончика.

— Я, любий мій Рябчику!..—І знову давай цілуватися, та й не дивно: три роки не бачились.

— Де-ж ти ввесь час пропадав?

— Був у Парижі, в Берліні, в Празі, а тепер, як бачиш, у Відні...

— Ну, коли-ж ми, Пончику, потрапимо до рідних Кобеляк?

— Ех...—Пончик швидко заблимав очима, далі дістав з кешені шовкову хустку, змахнув з очей сльозу і сказав, звертаючись до мене:

— Зайдімо до кав'ярні „Наддніпрянський голуб“ про все поговоримо...

Він узяв мене під-руку, і ми попрямували до прлянського голуба".

* * *

Коли ми з Пончиком добре повпивалися, я звернувся до нього з таким запитанням:

— В ім'я наших рідних Кобеляк, дай мені, любий, відповідь на таке моє питання: звідки ти дістаєш прожиток?.. Адже-ж ти мав вигляд американського... Чи ти перебував на утриманні уряду УНР, чи на якійсь семидесятилітньої пані, яку ошаслилюєш своїм життям в останні дні її земної іудолі?..

Пончик крутанув головою.

— Ні те, любий Рябчику, ні друге... Я маю досить ніг і, не перебільшуючи, розумну голову, що мені в боротьбі за європейзацію...

Сказавши це, Пончик узявся за чарку. Мене-ж чикова відповідь нітрохи не задовольнила. Я наступав далі.

— Твоя відповідь, любий Пончику, нічого мені не дає. Дай мені конкретну відповідь на моє запитання: звідки твоє смокінг, циліндр, золоті застібки,—тоді, як я, твій земляк, пухну з голоду?..

Пончик посміхнувся на мої слова, далі присунув до мене близько і запитав:

— А ти хочеш носити смокінга?.. Якщо хочеш, то носитимеш... Тільки треба, щоб і пішов моїм шляхом.

Я не стримався, і, вдаривши кулаком по столі, сказав:

— Я в політичні авантури згубив віру!..

Пончик заспокоїв мене:

— Жодних політичних авантур... Ти гадаєш, що в якісь політичні авантури?..

— А що-ж ти тоді робиш?.. З чого ти живеш роко?..

Пончик понизив голос і, схилившись мені на вухо, сказав:

— Я пишу некрологи...

— Некрологи?.. Які, Пончику, некрологи?..

— Ну, які... звичайні некрологи... Некрологи з смерті видатних людей... Майже щодня я вміщую в свійській пресі по некрологу і це дає мені досить значних біток...

Я що далі, то все більше дратувався з Пончиком. Мені здавалося, що мій кобеляцький земляк і приїхав на-просто глузує з мене, водить мене за носа. Я дито:

— Ні чорта я не розумію... Які в чорта некрологи вони потрібні?..

Пончик озирнувся коло і голосно сказав моїх слів. А я, не встигнувши до нього, втік.

— Ех, Рябчику... Бачу, чому тебе не люблять в Європі... Та ти знаєш, що європейська преса всю свою міць будувала на некрологах. І це буде в газеті про звірства більшовицької буржуазії, то більше газет, ніж шансів на фізичне тримку в боксінгівській газеті, Раджу й тобі, землякові й взятися за перо. Враз придбавши смокінга, і щодня об'їжджай кав'ярні „Наддніпрянський голуб“!

Я сказав:

— Звідки ж ти, Пончику,

Всесоюзне спортивне змагання Червоної кінноти. Т. т. Буденний та Єнукидзе оглядають фронт

розстріля-
має зараз немає
жизні з Над-
дніпрянською Украї-

не треба
Рябчику, знати...
і річ, що ні-
хто не знає,
там тепер
А для нас
дуже добре. Бери в
Рябчику,
у найбільшому
готелі і
писати некро-
л до приво-
ду роз-
стріляного
більшовика-
дівчаків...
першого-ліп-
шого фак-
тично однаково
... Так,
Рябчику...

Рябчик гукнув на
плакативіюму
з нас гроші.
... в ка-
вулиці Пон-
чиків мені руку
... рукою
... сказав:

Рябчик, Рябчику... Я поспішаю писати чергового некро-

* * *

... сказати, що я байдуже поставився до Пончи-
ків. Ні, я її довго й уперто обмірковував. Цілими
... я вулицями Відня, а думками своїми линув на
... Україну. Спочатку до рідних своїх Кобеляк
... Почав усю свою рідню пригадувати. Хто там такий
... некролога? За чію шкуру емігрантська преса
... мені більше марок? — І, врешті, прийшов до того ви-
... місто Кобеляки—це плювок на земній кулі, а кобе-
... —мої родичі й неродичі,—тулька, що за її шкуру
... в „Наддніпрянському голубі“ й одного разу. Ске-
... думки до Києва. Адже-ж там закопано всі казани
... українською кашою. Довгенько шарив по Києву
... думками, і нарешті натрапив на особу поета
... самого поета Пінчука, що за один 1919 рік три-
... раз міняв свою політичну орієнтацію. До речі, цей
... мій найзаклятіший ворог. Я його з надзвичайним
... розстріляю на сторінках емігрантської преси, а

Всесоюзне спортивне змагання червоної кінноти. Тачанка

його гідку шкуру продам на європейському ринку. Хай пам'я-
тає Рябчика з Кобеляк!

* * *

Одного серпневого дня я увійшов до редакції емігрантської
газети „Рідна Дуля“ і сказав до редактора:

— Пане редакторе! Я маю певні відомості, що на Над-
дніпрянській Україні загинув від руки більшовиків відомий
український поет Пінчук.

Редактор підвівся, схилив до низу свою високопатріотичну
голову і, ковтаючи слова, промовив сумно:

— Ще одна жертва червоних окупантів...

Я повторив за ним, і теж сумно:

— Так, пане редакторе: ще одна жертва...

Редактор сів і показав мені рукою на стілець. На його тарасо-
бульбівських усах повисли дві сльози. Він говорив далі:

— Не можу втриматися, пане-добродію,—плачу... Вини-
щують цвіт української нації—поетів... О, яке варварство! Яке
варварство!

Редактор захленувся,—почав кашляти, а я, скористувавшись
з такого випадку, забрав собі слово.

— І уявіть ви собі, пане редакторе, що поет Пінчук—це
мій найближчий прия-
тель...

Редактор раптом
випростався і просто
через стіл схопив мене
за обидві руки. Далі
він заговорив до мене
поспішаючи, ніби-б
боявся, щоб хтось нас
не підслухав:

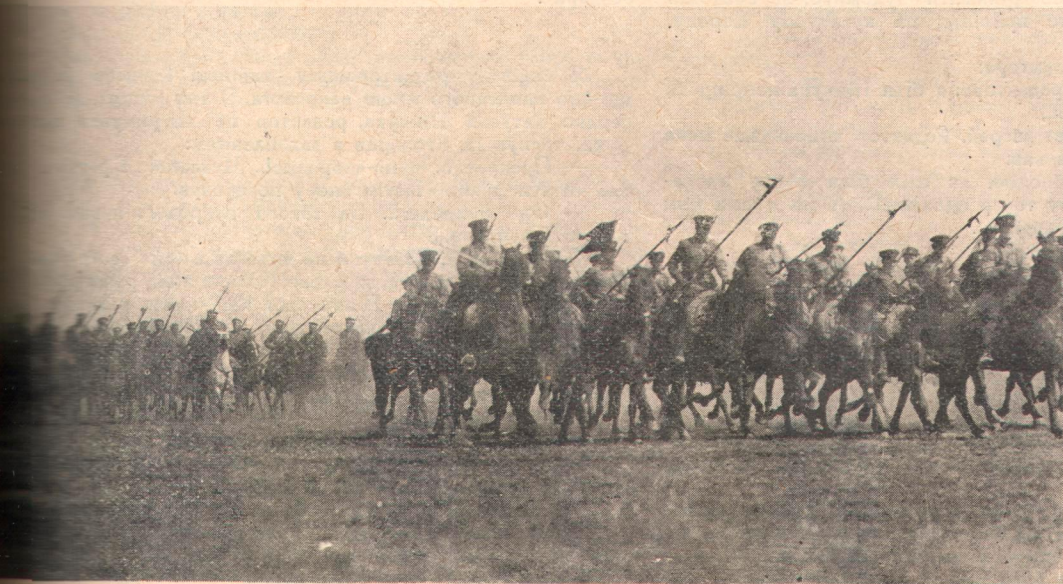
— Ваш приятель?..
Пане-добродію... Про-
шу вас написати для
„Рідної Дулі“ некро-
лога з приводу смерті
поета Пінчука...

Редакторові руки
тягнули мене до себе,
що мені аж душно
стало. Я поспішливо
відповів:

— Пане редак-
торе... Не тільки некро-
лога. Я знаю всі по-
дробіці його смерті...

— Справді... пане-
добродію?..

— Так—так, чисто
все знаю... А крім

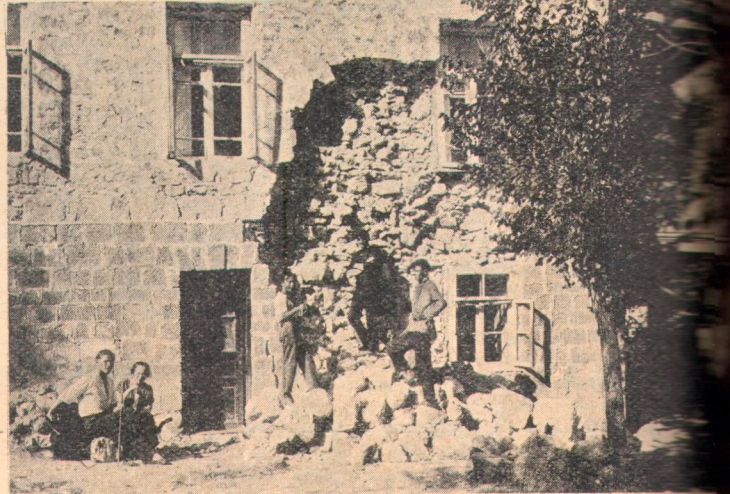
Всесоюзне спортивне змагання червоної кінноти. Парад учасників

ЗЕМЛЕТРУС У БАЛАКЛАВІ

Від землетрусу, що недавно був у Криму, найбільші пошкодження потерпіла Балаклава. На наших малюнках — наслідки землетрусу. Вгорі ліворуч — дача Лівшина. Другий поверх зовсім зруйновано, перший — дуже пошкоджено. Власника дачі вбито, його жінку важко поранено; поранено також курортників, що мешкали на дачі. Праворуч — студенти 1-го Московського університету в парку. Нижче — будинок Мелітопільської страхаси, нащів-зруйнований землетрусом. В будинкові поранило кількох мешканців

того, разом з некрологом, я можу подати бодай коротку оцінку поетичної творчості поета Пінчука.

Редактор не втримався. Він виліз із-за столу, схопив мене своїми пухкими ручищами за плечі і почав благати:

— Пане-добродію... Я вас дуже й дуже прошу: напишіть некролога... Та глядіть, іншим газетам ні рядка про це... Чуєте?.. Некролог з приводу смерті поета Пінчука повинен бути вміщений лише в „Рідній Дулі“... Розумієте?..

— Розумію, пане редакторе...

— Ще попрошу вас, пане-добродію... Коли писатимете про розстріл поета Пінчука, не бійтеся згустити фабри... Що жажливішою вийде у вас смерть, то більше одержите гонорару..

Я пригадав Пончиківі слова і сказав до редактора:

— Будьте, пане редакторе, певні: я розстрілюватиму його протягом кількох годин...

— От-от!... — зрадів редактор. Обов'язково, протягом кількох годин... Бо, скажу вам по-правді, я звичайні розстріли акції підупали... Треба розстрілювати художньо, зі смаком... Щоб розстріл робив певне враження на культурну Європу. Розумієте?..

Я ще раз запевнив редактора:

— Будьте певні, пане редакторе: я біля Пінчука попрацюю, як біля близького приятеля...

Я встав і попрямував до лверей. Редактор випроважав мене аж на вулицю та все наказував:

— Так ви-ж, пане-добродію, як слід біля нього попрацюйте... Він мертвий, — йому тепер однаково... А ми з вами цим самим рятуємо майб, тне України...

Я сів до столу, поплював в обидві долоні, перехрестився, і взявся писати некролога. В моїй уяві, немов живий, повстав поет Пінчук, з його гривастим чубом, з широкими плечима, з золотим пенсне на високому перенісі. Він пильно дивився на мене і ніби-б хотів запитати: „Що то ти робиш, кобеляцьке ти теля? Неваче євангельський Юда, ти за кілька австрійських марок збираєшся продати на буржуазному ринку мою поетичну шкуру“...

Але я не потурав на вибрики мого, досить таки напруженого мозку, і продовжував писати некролога... Спочатку я заарештував поета Пінчука. Далі розгромив його помешкання і доценту попалив оригінали його творів. По цьому закинув Пінчука до вохкого льоху, де повно жабів, галюк і іншої чортівні, і протягом тижня не давав йому ні їсти, ні пити... Далі протя-

гом двох тижнів допитував його. Допитуючи, катував європейськими і не європейськими способами, навіть на свій стілець садовив. Розстрілював Пінчука протягом дня від сходу до заходу сонця. Загалом у Пінчука, за логом, було випущено дев'яносто чотири кулі, що посідали на шатковану капусту. Закінчивши писати некролог, перейшов до оцінки Пінчукової творчості. Тут мені довелося працювати чимало. Всю свою злість, що мав я Пінчука, я вилив в оцій своїй оцінці. Тут, між іншим, писав:

„Хоч „de mortuis aut bene, aut nihil“, але час уже нувати Картаген і проголосити нову істину, що в Пінчука формулі: „катюзі — по заслугі“. Останнє аж ні трохи не кається самої особи небіжчика, що над його мучеництво ми схиляємо свої голови. Що-ж торкається творчості небіжчика, то ми, на підставі поданої нами вище оцінки творів категорично заявляємо, що Пінчук був плагиатником, профан над профанами і взагалі патетично бездара“.

Я сидів у редакторовому кабінеті і читав рукопис, що-йно написаного мною некролога. В тих місцях, де я сердно катував Пінчука, редактор не витримував, кидаючи руки, тиснув їх, і говорив з захопленням:

— Прекрасно, пане-добродію!.. Чудесно!.. Ефектно!.. вас читати далі... — Потім знову перебивав:

— Оце некролог!.. За такого некролога я вам гонорар заплачу...

Я читав далі. Редактор не спускав з мене своїх очей, боячись прослухати якесь слово. Коли-ж я від розстрілу перейшов до оцінки Пінчукової творчості, редактор нахмурився, руки йому затремтіли, лице побуріло, на його щіках пили краплі поту, кінець-кінцем він зупинив мене.

— Пробачте, пане-добродію... Чи це продовження некрологу, чи окремих пашків ль на небіжчика поета?

Я відповів лагідно:

— Ні, пане редакторе, це продовження некрологу.

Редактор подався до мене усю своєю постаттю, банивши кулаками по столі, засичав:

— Та як же ви смієте?.. Як ви смієте?.. Людина, що віддала за національну ідею, людина кров пролила за Христа на Голгофі, — катували, а ви отак безсоромно брутально про неї говорите?.. Як ви смієте?..

Очі редакторові налилися сльозами, щелепи йому груді важко дихали.

— Пане-редакторе! Я рішуче виступаю проти прапрадідів-
Що Пінчук—національний мученик, я схилию
голова, а що він, як поет,—бездара, про це я теж
Доволі, пане редакторе, самозакоханості! До-
Доволі націоналістичного кокаїнізму!..

— Пане-редакторе, ваше лице аж почорніло зі злості. Він, давлечись
написав мене:

— Пане, пане добродію, чистокровний українець?.. Чи

редакторів слова сильно вразили. Йому потрібен ана-
ліз?.. К чорту! Я підвівся і сказав:

— Інтерпретація моїх думок вам не до вподоби, я
з вашого кабінету...

— Коли на редакторіву відповідь, я заходився скручу-
вати рукопис в рурку.

— Чекайте, пане-добродію. Куди ви?

— До іншої редакції!..

— Пане-добродію!..

— Не виліз, а викотився з-за столу, схопив мене за
плечі, адриваючи від мене своїх очей, почав благати:

— Пане-добродію, сядьте... Не можна ж так. Треба мати
самолюбності... Не робіть ви цього... Зачекайте...

— А мені чекати?.. Адже-ж написаний мною некро-
лог не підходить...

— Пане, пане-добродію?.. Некролога такого ще ніколи
„Рідна Дуля“... Але оте гостре місце про Пінчукову

— Пане-добродію, все-ж таки згладьте...

— Пане-редакторе! Я так добре знав Пінчука, я так добре
знався, ми були з ним такі близькі приятелі, що я

— Слова не можу змінити... Або беріть некролога, як я
знав, або я піду до іншої редакції!..

— Заша за кашкета і зробив крок до порога. Редактор
завис на ліву руку і вже кризь слюзи говорив:

— Пане-добродію... Не робіть ви цього. Чуєте?.. Я ще ніколи
не з редакції талановитих співробітників... Ви талант...

— Ваш некролог—це шедевр... Погодьтеся ви ось
пропозицію!..

— Замислююся:

— Яку?..

— Редакція зробити примітку від себе, що в оцінці Пінчу-
ка несправедливо вона не цілком годиться з автором...

— Відповім:

— На єдиної літери, пане-редакторе... Я-ж вам говорю, що
немає ніякої прапрадідівської Картагені...

— Редактор зміряв мене з ніг до голови своїм сердитим по-
глядом і сказав:

— Я-ж, пане-добродію, заздрю. Ви володієте класичною
Кавказом. Коли-б уся українська нація була такою твердою в

— У військових, як ви, ми давно-б уже стояли однією ногою
на Кавказькому хребті... Давайте сюди
некролога!..

— Пане-редакторіву некролога.

— Редактор сів до столу і тут—же, при мені, написав на моєму
листку до друку...

— Що-ж, нехай буде по вашому,—сказав редактор:—хоч
я не цілком спокійне...

— Сказав на це редакторіву:

— Пане-редакторе! Нехай ваше редакторське серце заспо-
коїться. Адже-ж це пише не хто-небудь, а найближчий небіжчи-
нний...

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

— Пане-редакторе!..

стилі... Ви, пане-добродію, непогано володієте пером публіциста
Де пак, навіть пером художника... У вас є такі художні звороти
вирази, епітети, що не кожний навіть з відомих поетів на такі
здібний...

А що я йому відповідав?.. Звичайно, в таких випадках нічо-
го не відповідають: у таких випадках ніяковіють, червоніють
і щось намагаються сказати. Так саме проводився і я. А напри-
кінці сказав:

— Пане-редакторе... Можете розраховувати на мене й на-
далі. У мене добрий зв'язок з Наддніпрянською Україною...

Редактор зрадів.

— Пане добродію!.. Чудесно!.. Я можу навіть до редакцій-
ного штату зарахувати вас. Ми з вами поставимо „Рідну Дулю“
на таку височину, що про неї знатимуть не тільки головний
отаман Петлюра та маршал Пілсудський, а й сам диктатор Італії
Муссоліні... Згодні ви, пане-добродію, працювати у мене постійно?..

Я споміняв добрим словом свого кобеляцького земляка,
Дениса Трохимовича Пончика, і дав редакторіву свою згоду...
Ми з ним зараз же заходилися обговорювати план нашої даль-
нішої роботи. Я повинен був дати що-тижня по три некрологи
з приводу розстріляних більшовиками українських діячів: про-
фесорів, учених, літераторів, то-що.

Редактор говорив:

— В залежності від персон, що її буде розстріляно, у вас
мінатиметься і ставка гонорару. Памятайте, що некрологами
нам треба довести всьому світові, що більшовики—звірі, варвари,
що вони несуть з собою кінець загально-людської культури.
Чи не так, пане-добродію?..

— Так, пане-редакторе...

Ми з редактором обнялися і міцно поцілувалися. Далі
редактор узявся за перо і сказав, звертаючись до мене:

— Зараз я вам, пане-добродію, випишу подвійного гонорара!..

Редактор писав розпорядження до контори, щоб виплатила
мені гонорара, а я, схилившись на стіл, думками линув до
кав'ярні „Наддніпрянський голуб“. Зараз же подамся туди і так
вип'ю та закусю, як не випивав і не закусовував протягом кіль-
кох років. Далі заживу по Пончиковому: куплю смокінга,
циліндра, рукавички... Коли вже Європа, так Європа!.. Агов, мої
кобеляцькі родичі! Далеко вам до вашого родича Рябчика, що
не сьогодні-завтра європеїзується на всі сто відсотків...

В цей час відчинилися двері до кабінету і хтось запитав
сердитим голосом:

— Можна бачити пана-редактора?

— Прошу,—вклонився редактор і показав на стілець.

Мені зовсім не бажалося одриватися від своїх золотих мрій.
Не підводячи голови, я одсунувся вбік і мріяв далі про своє
майбутнє.

— Що це за трюк?—різко запитала людина, що ввійшла
до кабінету.

На цей раз голос цієї людини здався мені знайомим. Десь
ніби-б доводилось мені його чути. Я випростав спину, повернувши
голову в бік людини—і мало не впав з крісла. Посеред кабін-
ету, з сьогоднішнім номером „Рідної Дулі“ в руках, стояв
поет Пінчук. Руки йому тремтіли, очі налилися кров'ю,—він
стукав сучкуватою палицею по підлозі і все ближче підступав
до редакторського столу:

— Що це за трюк, я вас питаю?..

— Я вас не розумію, пане-добродію,—відповів здивований
редактор.

— А, не розумієте?

Пінчук затупотів ногами, закричав на редактора, що аж
слина йому приснула з рота. Далі розмахнувся та—трісь! трісь!
палицею по редакторському столі. Череп'я з каламарів приснуло
на всі боки, аж до самісінької стелі. Один черепок поцілів
просто редакторіву в голову і атраментом пофарбував його
редакторське чоло.

— Я вам покажу, як паплюжити добре ім'я людини!—кри-
чав осканьлений Пінчук.—Я вам покажу!..

Я поволі зсунувся з крісла, повернувся до Пінчука спиною
і з легкістю оленя вибіг геть із редакції. На вулиці зупинився
і вже через вікно заглянув до редакторського кабінету. Там
творилося щось страшне: Пінчук трощив усе, що попадалось
йому під руку. Від столу та меблі він перейшов до особи самого
редактора. Редакторіву вже й чуб свердлом став, а Пінчук пері-
щив його палицею та все приказував:

— Я вас навчу, як треба редагувати газету!..

Чорт-же його знав, отого Пінчука, що він ще й у чотир-
надцять змінить свою політичну орієнтацію і на цей саме час
опиниться у Відні.

ПАМ'ЯТНИК ТОВ. АРТЕМОВІ

Нарис М. Мищенко

Одинадцятого вересня перший будинок відпочинку імені Артема в „Святих горах“ відкрив, пам'ятник т. Артемові. Пам'ятник зроблено за проєктом скульптора І. Кавалерідзе. При відкритті на святі один робітник зауважив, що скульптор Кавалерідзе оживив міць і силу т. Артема, одного з вождів робітників Донбасу. І це правдиво. Пам'ятник справді цікавий. Величезного розміру—височина тридцять аршин, такого пам'ятника ще не було в Радянському Союзі Республік. Струнка величня постать Артема віби одкинулась назад і разом напружено рветься вперед, стиснувши в лівій руці кепку, а правою твердо вказує

куди і як повинні йти пролетарські маси. Могути встает з кудлатих гір і лине через Донець, яри, долини далі, піднімаючи за собою і масив—гору. А за гором устает і йде за Артемом величний організований Давид він зрозумів що—„Зрелище неорганізованих мас дає вносивмо“. Так висічено й на скелі-п'єдесталі. Скульптор І. Кавалерідзе, як видно, добре вивчив та зрозумів Артема. Інакше неможливо витворити такий живий образ пролетарського борця за революцію, таку могутню силу. Пам'ятник викликає сильне вражіння архітектурністю цих скульптурних форм.

Пам'ятник ув'язаний з гірським масивом. Силует Артема звертає увагу на себе здалеку, з підорожного. Скульптор І. Кавалерідзе, шукаючи нових шляхів у розвитку скульптури, далеко відійшов від своїх попередніх творів і підняв її на нові висоти. Далі що до форми та виразу, пам'ятник має характерно-мистецькі риси у вигляді Артемові на „Святих горах“.

І тепер не „Святі гори“—це назва однієї з церков імені якихось святих прахів з печерних людодів. Це пам'ятник т. Артема!

Величезний мітинг святих ухвалив прохати ВУЦВК перенести цю церкву з гори.

Пам'ятник Артемові встановлено на горах, їх ще більше підняв і своєю могутністю він стару бутафорію „Святих гір“.

Стоїть угорі на сторожі, і нагадує Донбасові—бути сторожі...

На десяти роковини Радянської України має ще одне значення і збагатилася в галузі мистецтва ще одним художнім цінним твором—скульптурою І. Кавалерідзе.

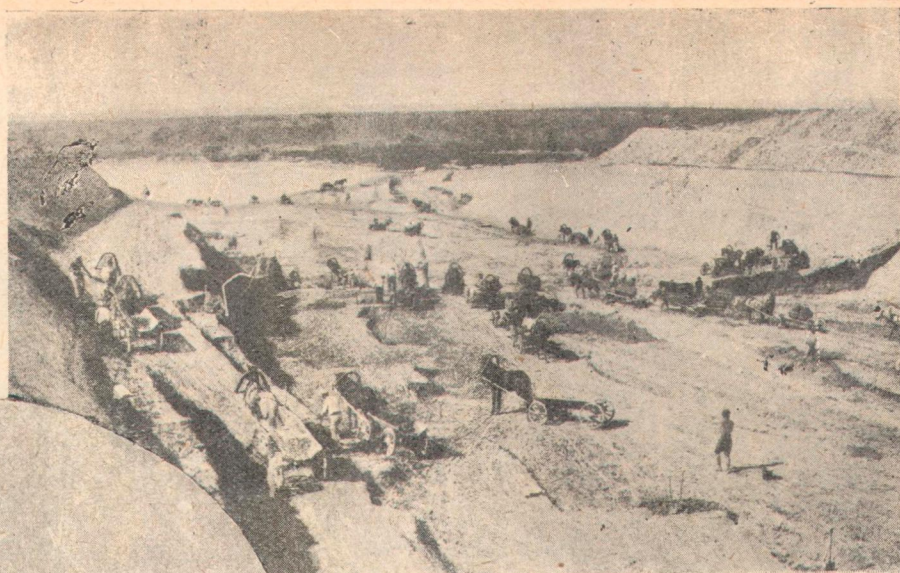

Пам'ятник тов. Артемові в „Святих горах“, що його споруджено за проєктом І. Кавалерідзе. Про колосальні розміри пам'ятника найкраще можна судити по фігурі людини, що сидить під головою цього велетня. Праворуч—автор проєкту—скульптор І. Кавалерідзе

НА ДНІПРЕЛЬСТАНІ

Умови роботи на місці
своєчасна доставка будівельних
матеріалів дали змогу в цьому році
роботу ширше, ніж намічалось
для цього довелося збільшити і
кількість будівництва з 18 міль.
Робітників та службовців теж
більше, ніж намічалось — 11 тис.,
з них тис. чол. Правда, робітників
переважно тому, що за-
вчасна доставка зкордонного устат-
кування роботи доводилося провадити

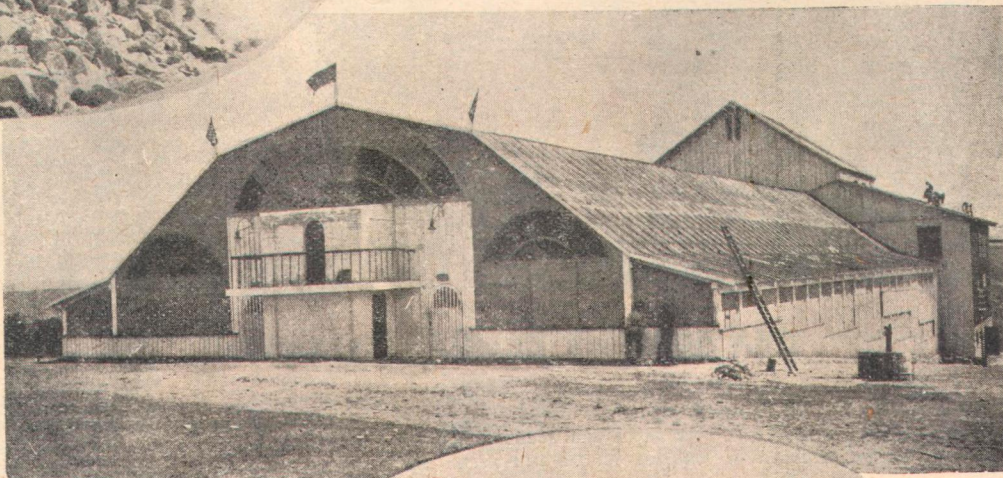
Копають шлюзний канал

донне устаткування. Вже одержано партію екска-
ваторів, пересувні компресори, паровози, різне елек-
тричне устаткування і т. д. Це дасть змогу механі-
зувати окремі виробничі процеси і значно прискорити
темпи робіт на Дніпрельстані.

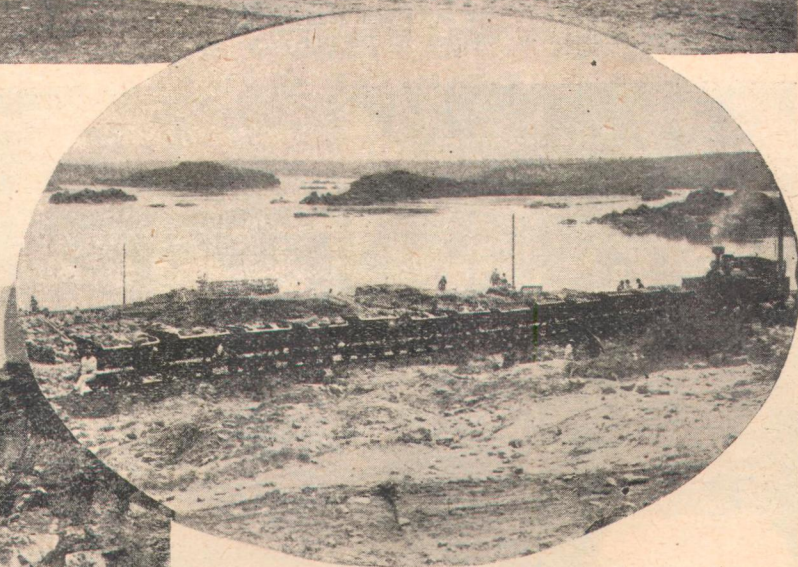

Камінь для греблі

Основна маса жит-
тєво необхідного будів-
ництва закінчується, або
закінчується, або
з роботи". Набли-
жається велика зем-
ля на шлюзі, закін-
чується будівництво
Управління
Інженера, будується
електростан-

досягнення цього
сезону — установка
перемички від правого
Малого острова. Ця частина перемички вже
поставлена на місці і загрузається дрібним
камінням. Загрузка перемички до цього часу прова-
дилась, але нині з Америки одержано спеці-
альні перекидні вагонетки і паровоз до них, що
дозволяє механізувати роботи і прискорити загрузку.
Будівництво систематично одержує закор-

Вгорі — театр для робітників Дніпрельстану. В овалі —
локомотивом підвозять дрібне каміння для загрузки ря-
жової перемички, перекинутаї від правого берега Дніпра
до Малого острова. Ліворуч — динамітом рвуть скелю.

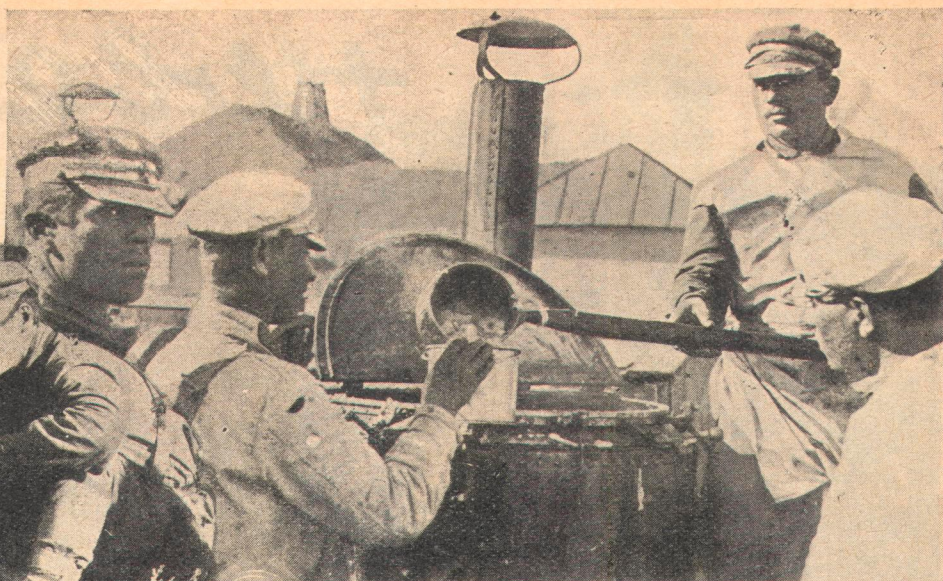
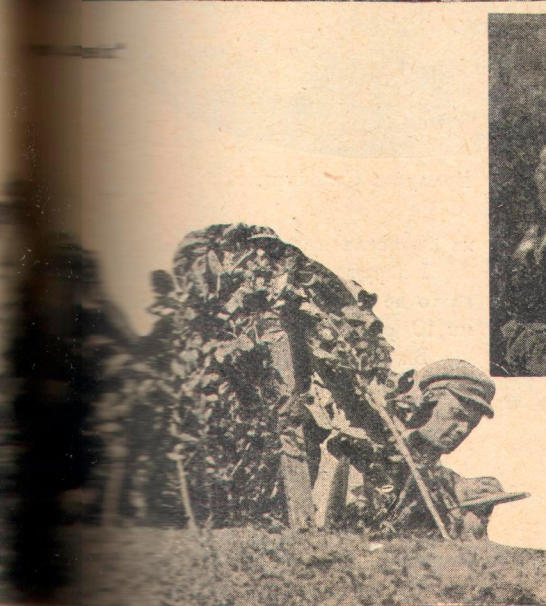

ДВА БОЙОВИХ ЕПІЗОДИ 23 ДИВИЗІЇ

ДВІ ХОДИ треба було проробити в „червоній“ та „синій“ стороні під час маневрів 23-ої дивізії. Перша хода—зустрічний бій у лісі. За дійсних воєнних умов бій у лісі надто складна й важка дія. Тут за кілька десятків кроків уже нічого не видно ні збоку, ні зпереду, ні ззаду. Зв'язок зі своїми частинами легко загубити. Дуже й дуже доводиться під-

Червоноармійська похідна кухня. За обідом

нувати, щоб ворог не обійшов, не опинився з тилу. Змога для маневрування частин у лісі обмежена. Бій у лісі почався на світанку. Ініціатива була на боці „червоних“—вони наступали.

Нагромаджуючи сили, посилюючи розвідку, „червоні“ загрожували обрушитися на головні сили „синіх“. Ліс шалено застогнав. Десятки кулеметів та гармат розпочали жорстокий вогонь по лісі. Гуркіт пострілів підносить бойовий азарт тієї й другої сторони. Вперто й завзято натискають „червоні“, сотнями йдучи в атаку. „Сині“ в небезпеці. „Червоні“ загрожують обходом „синіх“ з флангу. Підсилюючи вогонь, „сині“ розпочали контратаку і під натиском їх вже створилася небезпека для „червоних“. Їх так само оточують з тилу. Натиск „синіх“ вирішує долю першої ходи „червоні“, зруйнувавши (умовно) міст, відступають за річку.

Взяти переправу—це друга заключна хода маневрів. Брати переправу операція також важка й складна. Річка являє собою природний рубіж і дуже полегшує оборону. Тут не так легко зробити несподіваний наступ. При форсуванні річки навіть і численні сили не рідко терплять невдачу. Без належної ініціативи, без умінь скористатися з прикриття, без того, щоб уміло підманути супротивника форсувати річку,—дешево не вдається. Друга хода—взяття переправи—було завданням „синіх“. Але для оборони переправи „червоні“ кинули майже всі свої сили й сконцентрували страшенний вогонь гармат та кулеметів. Атакувати переправу за таких умов немає чого й думати. Та „сині“ надумали. Спершу заготували переносні мости. Потім двоє бойців непомітно (ще не розвідняло) перепливали річку, розклали на ворожому березі димові шашки, з'єднали їх шнуром і запалили. Блиснув вогник знявся дим і за хвилину ворожий берег на протязі кілометра вкрився димовою завісою. Заметушилися „червоні“. Зняли шалене стріляння. Але що роблять „сині“—за димом нічого не видно. А „сині“ часу не гають. В момент перекинули вони кілька мостів—і передові частини вже за ворожому березі. Одчайдушно оборонялися „червоні“. Та безнадійно. За піхотою вже пройшла артилерія „синіх“, а полкова школа почала оточувати їхній фланг. Єдиний вихід для „червоних“—котитися назад. І „червоні“

Ліворуч унизу—перебуваючи на селі червоноармійці допомагають у господарській роботі: віють зерно. Праворуч—замасковані червоноармійці слідкують за „ворогом“

покотилися. І перша, і друга ходи маневрів з навчального боку пророблені чудово. Частини дивізії пройшли добру школу практичної бойової підготовки. Другого дня, вже не поділяючись на „синіх“ та „червоних“, бойці з захопленням розповідали про різні бойові епізоди.

Клим

Нове село

Нарис П. Л — ого

Під сельбудом слухають, що там говорять по радіо з столиці

КУДИ росте село? Як воно розвивається? Що нового в життя внесла революція?

Ми і досі уявляємо собі село як патріархальне, як щось непорушне, як щось таке, що живе за „своїми власними законами“.

Але зараз цей погляд не може претендувати на правильність.

Зрозуміла річ, що на селі багато старих пережитків, що там ще часто панує „жорстокий побут“, що у нас є ще такі „закутки“, де не розпочиналась ні культурна, ні матеріальна революція.

Та нам здається, що скорше такі села є уже винятком, а ніяк не загальним правилом. Величезна ж більшість сел вже однією ногою вступила в нову добу і його життя різко відмінне від того, яким воно жило яких небудь 10 років тому.

Ця „новина“ вривається в село різними шляхами,—через школу, через сельбуд, через трактор, через с.-г. читання та виставки, через гучномовця, через дитячі яслі, через стрілецький

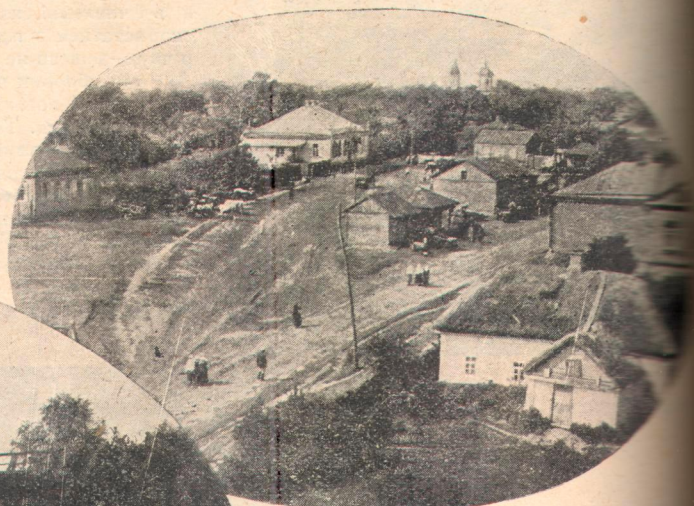
лишні Сорочинці) на Миргородщині.

Он перед вами типова сільська вулиця,—садки, хати, аляпок посеред вулиці.

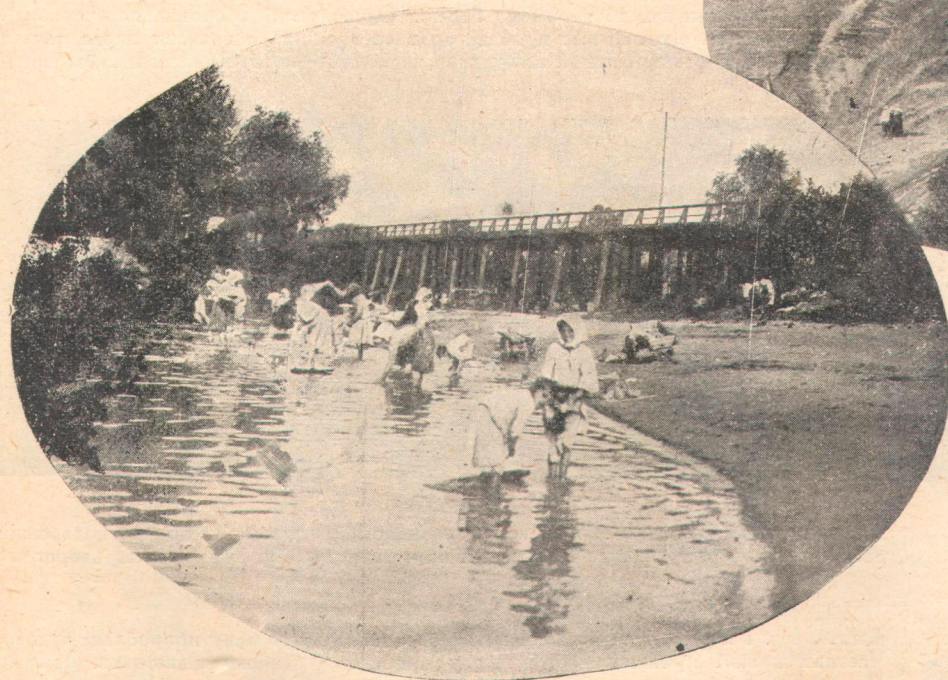
Он бачте сільський ярмарок з ятками, „каруселлю“, чарями.

Очевидячки, по самому духові, ритмові і своїй експресивності фарбів він мало що змінився від часів Гоголя.

Все та ж поважність і спокійна краса рухів, вишита

Вулиця в Сорочинцях

Раніш там, де прали білизну, брали і воду для пиття

ка і запекла торгівля за копійку.

І поруч зовсім нове, що про не то не міг мріяти Гоголь, а ми 10 років тому.

Ви бачите сельбуд, а першим чималу юрбу селян.

Там стоїть не земський, не сільський.

З металювого отвору гучномовця несуться принесені на етерних згуки. „Говорить столиця“—Харків.

Он ви бачите на малюноковій вулиці дання в тому ж самому сельбуді.

Піднімається до емблем, до
села. Маєте всі ознаки
нового побуту, новий осере-
дків нової культури, де ку-
сється селянська громадскість.

Це відмінне все це від
осередків села—цер-
кви з їхніми бездушними
іконами, безмістовними
та дурманом ка-

тє, у сільбуді, звяза-
ною антенною з цілим сві-
том, жива робота,
праця різних гуртків та

Зв'язана молодь ліквідує
темноту, підно-
сить на вищу ступінь куль-

А таких сільбудів у нас
Україні сочні, і хіба вони
не є джерелами нової культури
нового села?

З сільбуду нова куль-
тура виходить під селянську
культуру, витісняє відтіля віру в
попа, чорта, попа та ворожбиту, а нато-
му привчає селянина користуватися зі-
сільської науки й техніки.

Чи ж дивно після цього, що трак-
тор стає буденним явищем на селі, що
сільському господарстві вводяться нові,
раціональні методи, або що селянство
попа та ворожбиту і штурмом
на підпункт чи сільську лікарню?

Або ось перед вами річка—та сама,
про неї співають:

Ярмарок у
Сорочинцях

Проводять водопотяг
у Сорочинцях

Тече вона туди,
Де в'яжуться човни,
Де три верби схилилося
Тай журяться вони...

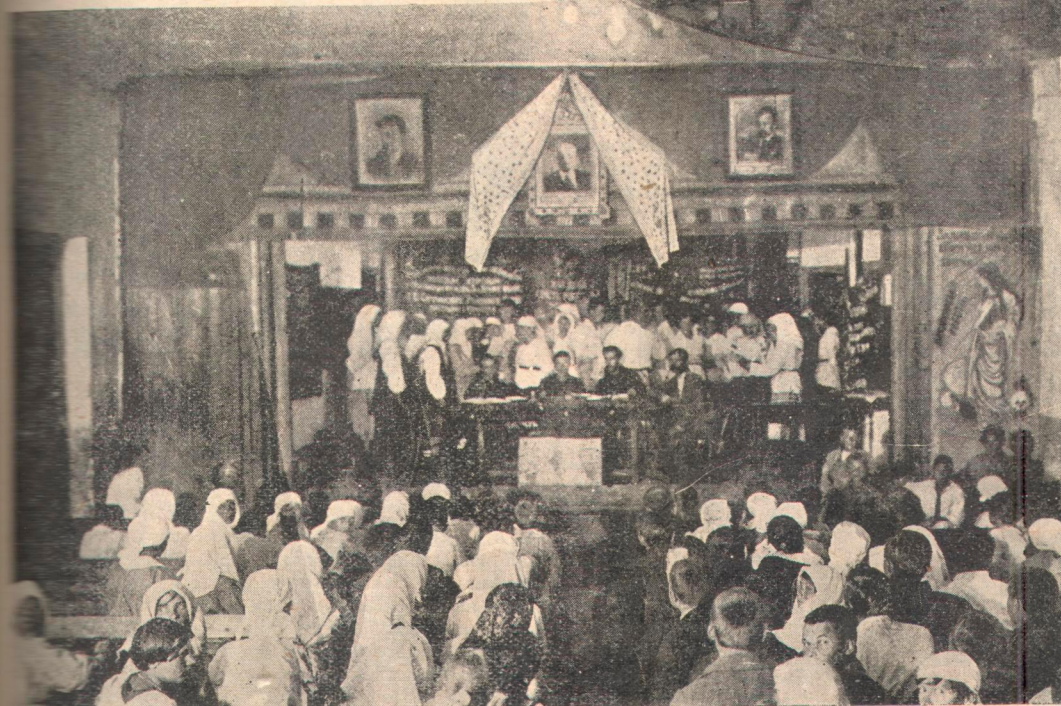
Та крім поезії, ця
річка для Нероновичів
була єдиним джерелом
води для пиття. Скільки
хоріло і вмирало людей
від того, ніяка статистика
не скаже вам. А тепер он
будують водопровод.

Водопровод на селі!
Це вже щось цілком нове.

Чи є виняток Неро-
новичі? Ні, не є. В тій
чи іншій мірі таких сел у
нас багато.

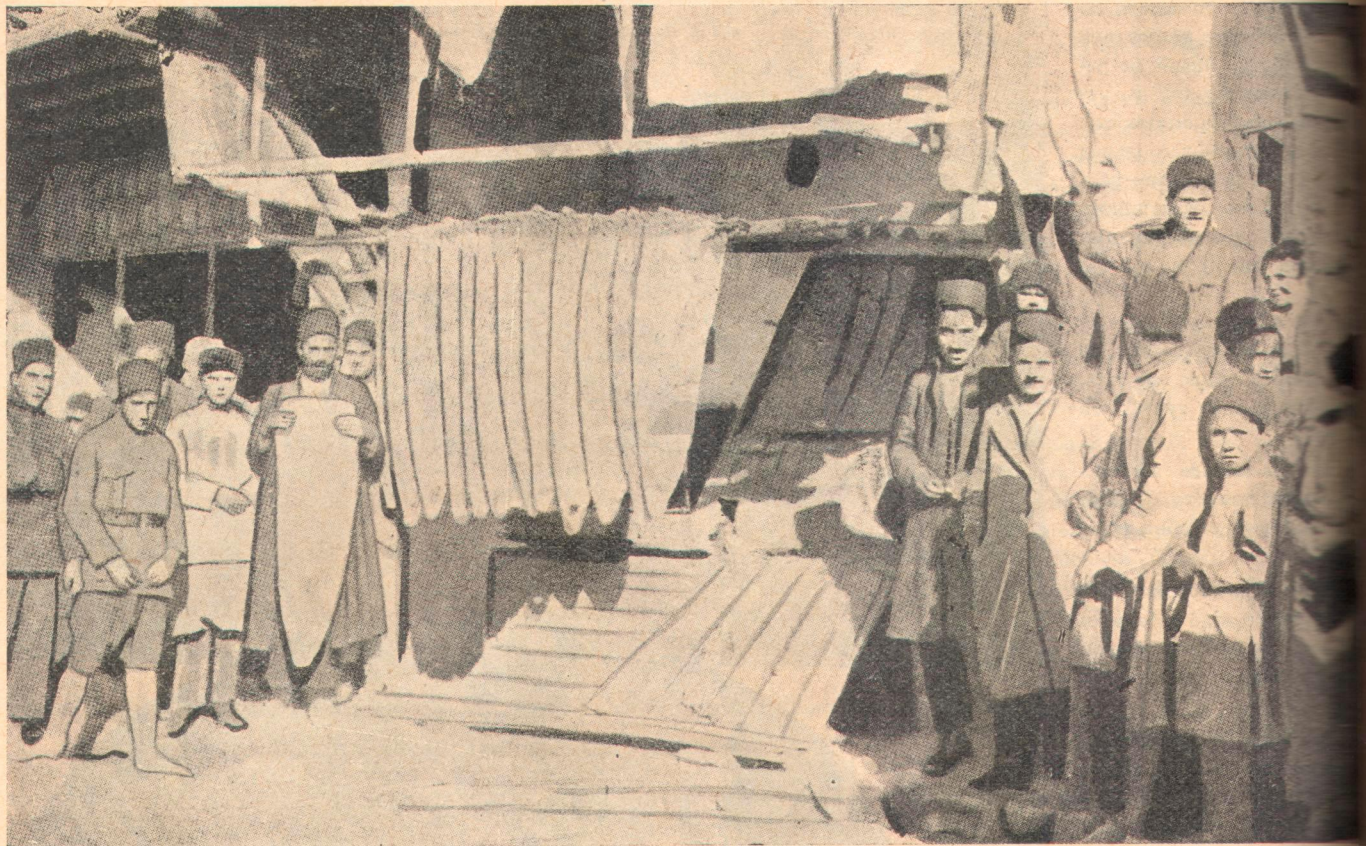
Звідкіля ж вони бе-
руть живодавчу силу?

Відповідь одна:
— Від Жовтня.

Селянський будинок у Сорочинцях

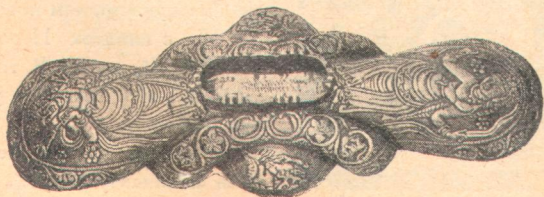

Перські пекарі разом зі своїми виробами—великими плоскими хлібами, на вулицях Тегерана

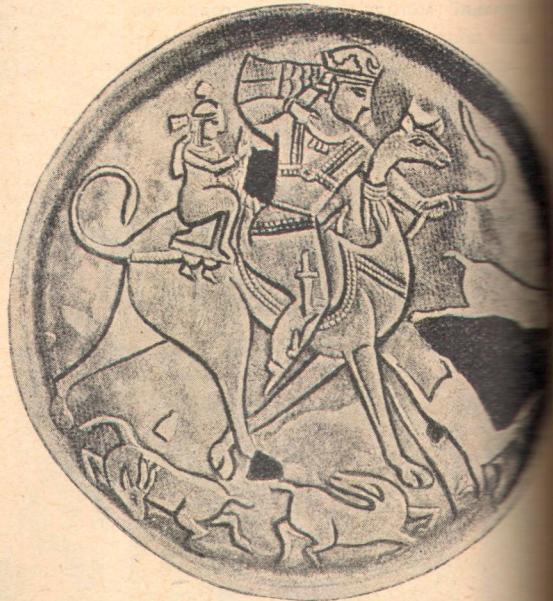
СУЧАСНА ПЕРСІЯ

Стаття Л. Оліна

ПЕРСІЯ, наша сусідка, протягом сторіч відіграла на арені всесвітньої історії важливу роль, дякуючи головне своєму географічному положенню, а також і ступіню розвитку в політично-економічно-соціальному відношенні, і в культурному. Бо через Персію проходив великий торговельний шлях з Індії, Хіни до Західної Європи. Другий шлях Каспій—Волга з'єднував Персію з безмежними просторами Азії й Східної Європи. Оці економічні артерії—торговельні шляхи робили Персію могутньою державою, країною льва та сонця, вкритою мармуровими містами. Та було колись і минулося. Після відкриття поза Африкою морського шляху до Індії португальцем Діашом в 1488 р. Персія опинилася збоку від світового торговельного шляху і починає біднішати, занепадати. Її руйнують орди турецькі, війська арабські. Нарешті, занепад і руїна запанували в цій, колись багатій, країні. В XIX сторіччі на неї починають зазіхати й світові хижакі—імперіялісти Англія та Росія. Англію найбільше цікавлять чудові „пахощі“ перської нафти. І вона захоплює південь Персії, багатий підземними скарбами. Росія ж захоплює північну Персію, з якої царському урядові дуже кортіло „зробити „Перську губернію“. В такий спосіб перед світовою війною Персію фактично було поділено між Англією та Росією, а шах перський, що управляв 10 мільйонами персів був поприхачем англо-руської буржуазії. Англія хазайнувала на півдні, викачуючи нафту; Росія, за допомогою козачої бригади, на чолі якої стояли руські офіцери, розпалювала ворожнечу в країні, захоплювала все економічне життя до своїх рук. Під час війни Персію було цілком зайнято англо-руською армією, що провадила боротьбу з Туреччиною, і здавалося, що Персії прийшов кінець. Аж ось вибухла в Росії Революція.

Срібний келих

Срібна талірка, Бахрам Гур (420—438 р.)

Персія завжди була, є й тепер країною хліборобською з дуже розвинутою промисловістю. Лише добування нафти в басейні ріки Карун набуло величезних мірів та характеру промисловости. Та тільки по вусам текло, а до роту не потрапило. Перська нафта експлуатується англійцями на власну користь. А інше—хоча б славнозвісне килимове виробництво, робота харчових продуктів то-що—все це є кустарництво. Головне ж в добробуті Персії має сільське господарство, що дає силу товарів, рис, бавовну, кенаф, багато всякого сушняку, а скотарство—вовну, шаф'ян. Перси найбільш торгують з Англією, що головне продає свої товари в Персію, а звідти мало що вивозить. Вигідніше Персії торгувати з Росією.

Мірза Реза-хан Пахлеві

ським Союзом та Україною, бо ми багато купуємо уперсів бавовни, кенафу, рижу тощо і даємо їм заробляти. Перси ж у нас купують найбільш український цукор, лантук, посуд, сірники, спирт, тканини.

* * *

Пригноблений перський нарід зазнає подвійну експлоатацію: з боку власної торговельної буржуазії та поміщицької аристократії, а також і з боку світових імперіялістів, в першу чергу англійських. Це спричиняється до того, що маса починає просякати революційними ідеями й боро-

і англійські інструктори. Реза-хан протягом кількох років провадить запеклу боротьбу з аристократією, ліквідує повстання реакційних шейхів, перемагає інших ворогів Персії, утворює сильну владу і, нарешті, позбувшись останнього шаха Персії з роду Каджарів сам захоплює трон та починає династію Пахлеві.

* * *

Життя перського міста ще й досі схоронило багато оригінальних східних рис й має далеко більш ор'єнталізму, ніж напівєвропеїзована нова Туреччина Кемаль-паші.

Вдовж вулиць по зелених ариках тече зелена брудна вода, її п'ють люде, п'ють ішаки, всяка худоба, перуть білизну—все це нічого. А от, коли води нап'ється невірний, то вже треба одсвяти арик від поганого духу.

Ось по головній вулиці Тегерану—столиці Персії до вітрин магазинів тиснуться незграбні персіянки з затуленими обличчями. Ремісники, вони ж і крамарі, роблять, виробляють і спродують свої вироби. Тут і саф'янові черевики з вузькими закрученими носами, тут і ювеліри любісінко на вулиці сидять підгорнувши під себе ноги із бюрзи, ямши, золота, срібла майструють дрібнички. Тут же на каміні, на східцях примостився перукар мандрівник. А на майдані геть просто на землі розкладені бунти коштовних килимів перських, афганських, туркменських.

проти своїх гнобителів. Перська історія має й свої червоні сторінки революцій, народніх повстань, має й славні імена мучеників, що наклали своїм життям за визволення перського народу з лабет імперіялістів та боролися проти своїх

* * *

Найцікавішою постаттю 1921 року під час перевороту, вже командує полком і керує козачою бригадою й рішуче заходився коло організації армії. Реза-хан викидає спочатку з козачої бригади російських офіцерів, за ними за допомогою Реза-хана летять

Життя в Радянському представництві Тегерані. Праворуч вгорі—озброєний селянин-партизан, внизу—мандрівний перукар

До 20-річчя І. К. ТОБІЛЕВИЧ (КАРПЕНКО-КАРИЙ) з дня смерті

20 РОКІВ тому (2 вересня старого стилю 1907 року) на 62 році життя помер видатний український драматург і артист Іван Капович Тобілевич (Карпенко-Карий).

Коли мова йде про український дореволюційний, або як його звуть, побутовий театр, то в уяві встають три постаті, що створили репертуар цього театру.

Ці три постаті—Марко Кропивницький, Михайло Старицький і Ів. Тобілевич. Кожний із них був не лише письменником-драматургом, а ще й безпосередньо працював на сцені, будучи або режисером, або актором, або ж тим і другим одразу. Отже названі драматурги дали не лише велику більшість п'єс до репертуару цього театру, а утворили ще й усю „школу“, щоб то манеру гри й постановок, або як тепер кажуть,—способи сценічного оформлення цих п'єс.

В цій трійці І. К. Тобілевичу належить особливе й почесне місце. Тим часом, як Кропивницький був найвидатнішим, геніальним актором і режисером своєї доби, Карпенко-Карий з поміж старих драматургів найбільш чітко поставив у своїх п'єсах соціальні питання, він перший поклав міцні підвалини соціальної драми в українському театрі.

Що правда, соціальні теми зачіпали й інші драматурги, особливо Кропивницький. Але все ж, ті драматурги найчастіше показували в своїх п'єсах солодко-прикрашений селянський побут, барвисту етнографію з неодмінними її аксесуарами—палким коханням, лютими ревностями, гопаком і співами з усякого приводу і навіть без жодного приводу, або ж підносили глядачеві патріотично-романтизовану старовину в історичних п'єсах. Причому всі ці твори подавалися в архаїчних формах мелодрам і оперет.

У Карпенка-Карого за головний мотив його творчості стає виображення тих суспільно-економічних процесів, що відбувалися в українському селі в 70—90 роках минулого століття. А такий зміст п'єс обумовлював і найбільш придатну для них форму, тому Карпенкові твори—здебільшого реалістичні драми чи комедії, або просто „п'єси“.

Ще з молодих літ Карпенко-Карий дуже любив театр. Але, через різні обставини особистого життя він пізно, тільки 38 років розпочав свою літературно-драматургічну роботу. Карпенко-Карий походив із села і в зрілих роках йому багато доводилося жити на селі й працювати коло землі (на Херсонщині він мав власний хутір). „Оце й дало мені найбільше спроможности познайомитися в життї, про котре пишу“—так писав сам драматург до одного із своїх друзів.

Безпосередній живий зв'язок з селом, із землею дав Карпенкові-Карому глибоке знання тогочасного села, його побуту, економіки та стосунків поміж різними шарами сільської людности. Видатний же письменницький хист та практичне знайомство з театром допомогли йому в яскравих сценічних образах змальовувати ті соціально-економічні процеси, що відбувалися на Україні за початкової доби промислового капіталу. З розвитком промисловості з'являється й зміна форм сільської еконо-

міки, тут поволі утворюється новий тип землевласника—світський мужик—сільський глитаї і „приобрітатель“. Корчись із селянського малоземелля, бідности й темноти, „світський мужик“ розкидає по селу густу сітку визискування, обдурювання, а то й прямого насильства. В частині своїх творів Тобілевич і малює такого експлуататора павука на селі. В низці п'єс, написаних на протязі 80—90

наш автор дає ненавжди цього хижака—він показує розвиток, перетворення дрібного ще шахрая через його куркуля, що має вже десятин землі, на великого агратарія, власника небагатьох земельних просторів, де суються десятки тисяч „хліба стільки, як в морі“, як каже один з нажив п'єси „Хазяїн“, остільки з п'єс соціального циклу Карпенка-Карого.

В майстерному змалюванні саме цих „героїв“ наживизискування, цих представників нової грошової буржуазії полягає найбільша заслуга Карпенка-Карого, як драматурга. Старшина Михайло (п'єса „Лакат“), Михайло Окунь (п'єса „Ний і дурень“), Василь („Наймичка“), Герасим („Сто тисяч“) і над усіма—мільйонер і земельний магнат—Гаврилович Пузыряїн—ось та галерея типів, які відбили в собі зріст і силу сільської глитаї на Україні. Тут змальовано пошастило майстерно показані окремі розкидані життя, вибрані поміж них найкращі, типові риси і стани повнокровні, по мистецтву перетворені, яскраві образи.

І можна без перебільшення сказати, що „популярність“ цих Карпенкових персонажів колосальна. Їх, а також і багатьох персонажів інших п'єс—Саву Борулю, Саву Сім'ю Барильченків („Сім'я Софію, Гната й Варку“), „Ланна“) та інше знає не лише

освічена частина населення,—через тисячі сільських драматургів з ними добре знайомі навіть і неписьменні люди по найдаліших закутках України.

В характеристиках позитивних персонажів у Карпенка-Карого більше надуманости, ці персонажі хоріють у ньому прописну, книжкову доброчинність. Причина цього полягає в тому, що Карпенко-Карий не мав певного й міцного погляду. Він з 60 років перейнявся ідеями легального народництва, що свої соціальні ідеали бачило в „справедливому“, богобоязливому, але „міцному“ хазяїнові. Перенесені Карпенком-Карим у свою художню творчість ці ідеали породили холодні, мертві постаті, як приміром Данило Окунь, Мирон Сергій („По над Дніпром“), або навіть Опанас Бурлака.

Крім згаданих п'єс, Карпенко-Карий написав ще багато побутових і історичних п'єс. Всього в нього є 18 драматургічних творів.

П'єси Карпенка-Карого, рівняючи з п'єсами його попередників, були великим кроком вперед, вони переломлювали часні життя крізь барвисту й багату життєвим досвідом драматурга-реаліста.

І. Ш-

Іван Карпович Тобілевич (Карпенко-Карий)

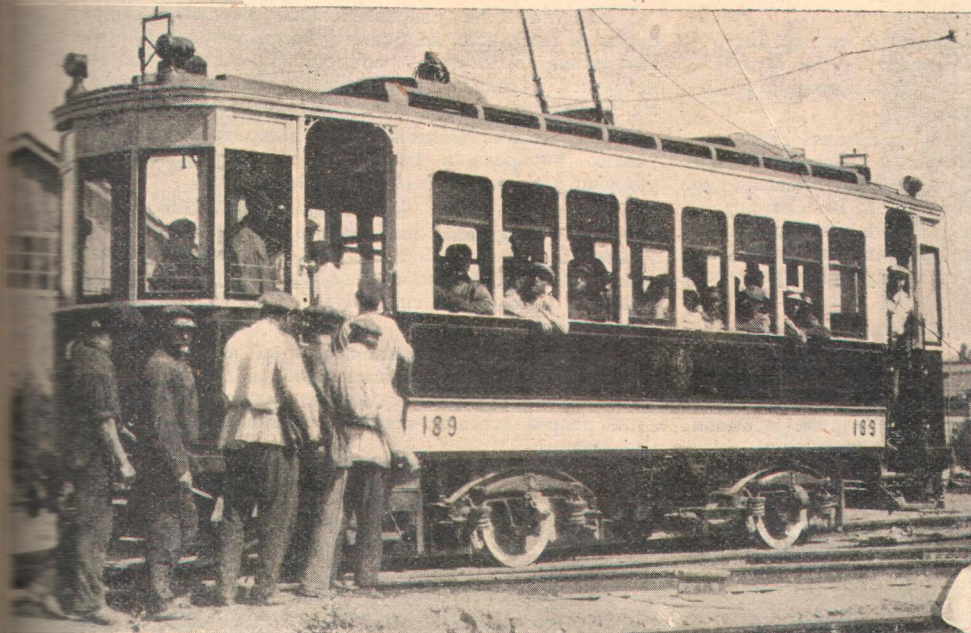
1845—1907

ЩО УКРАЇНІ

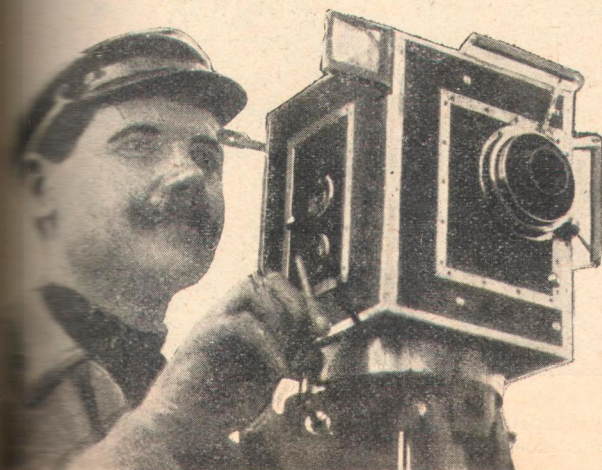
Новий автобус-велетень, що купив Харківський комгосп у Америці для потреб харк. населення.
Ліворуч—Олекса Ламтер—організатор осередків Модру в Пятихатському районі на Криворіжжі.

Посередині—перший ширококо-
лійний трамвай у Харкові

Нижче — дитячий струнний
оркестр Полтавського робітни-
чого клубу ім. К. Маркса

Внизу ліворуч—новий упроще-
ний кіноапарат конструкції
тов. Авіна

МУЗИЧНА ВИСТАВКА У ФРАНКФУРТІ НА МАЙНІ

Стаття П. К.

З 11 ЧЕРВНЯ до 28 серпня відбулась у Німеччині, у м. Франкфурті на Майні, інтернаціональна виставка під гаслом „музика в житті народів.“

Виставка мала завданням показати сучасний стан музичної індустрії. Поділялася вона на два відділи—експонатів і концертів.

Експонати було росташовано у 88 великих кімнатах і поділено на такі групи (відділи): історичний, етнографічний, відділ європейських країн, німецьких міст і земель, музика в повсякденному житті, музичних видавництв, музичної індустрії, радіо то що. В улаштуванні виставки взяла участь низка європейських музеїв і різних фірм. Проте виставку цю назвати інтернаціональною не можна, бо не було представлено таких країн: Англія з домініонами, Америка, Далекий Схід, Близький схід.

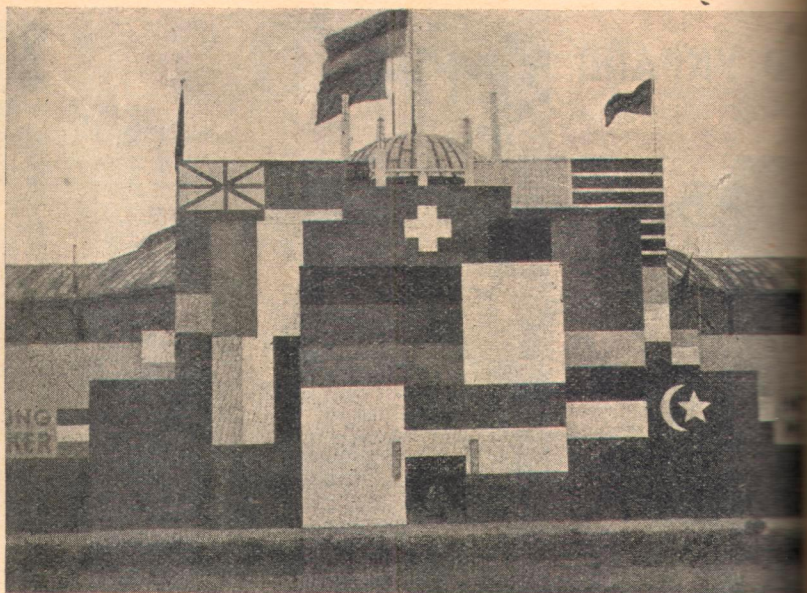
В історичному відділі було показано розвиток будівництва музичних інструментів, рукописи видатних композиторів світу (між іншим манускрипт 9 симф. Бетховена та інш.) старовинні нотні рукописи і книги. Дуже повно складено етнографічний відділ. Серед експонатів різних держав виділялися кімнати Австрії і Франції (що дали систематизований комплект експонатів по розвитку нотного письма і музичної форми). Угорщина (реліквії Ліста), Польщі (реліквії Шопена) Чехословаччини (мапа музично-освітніх концертних організацій).

У відділі індустрії були виставлені сучасні музичні інструменти різних фірм (роялі, піанолі, грамофони, губні гармонії, оркестрові інструменти то що). Не повно репрезентовано радіо-відділ, педагогічний і відділи профруху.

Експонати Радсоюзу були розподілені в кімнаті 27, видавничому відділові і оперному. Із нац-республік радянських виділялись експонати Б лорусі, Татарської республіки, Кавказу, що здебільшого складалися з народних інструментів. Вигідно визначалися експонати УСРР, що крім видань світлин і етнографічних експонатів виставила низку діяграм по питаннях музичної профосвіти, музичної масової роботи, стану музкультури серед робітництва, радіо-станції то що.

Експонатам ДВУ було дано окрему вітрину.

Концертна частина виставки провадилася по системі музичних тижнів, а саме тижень: церковної католицької і церковної євангелічної музики, інтернаціонального т-ва сучасної музики, робітничих хорів, Рихарда Штрауса. Окремі держави мали свої „дні“ Участь Радсоюзу в концертній частині було

Вхід у павільйон виставки, декорований прапорами держав—учасників виставки

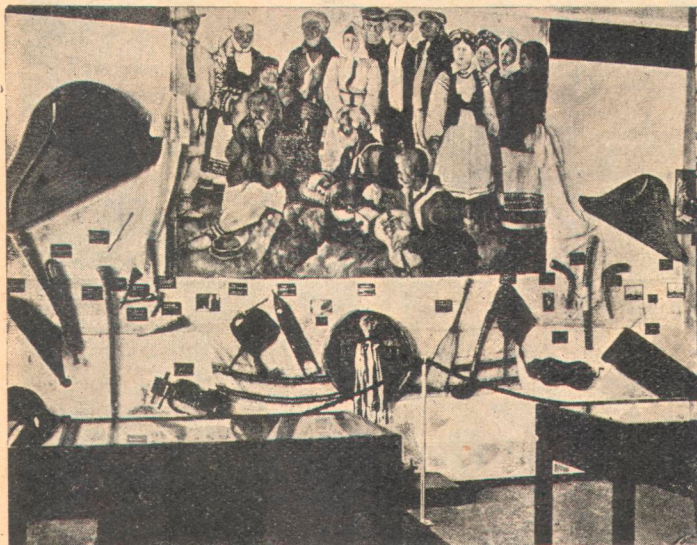
переведено через концерти етнографічної групи (кер. Любимов). Виступів було вісім і всі вони мали визначний успіх у торії.

Україна була репрезентована в етнографічному відділі окремою картиною, де брали участь заслужена артистка М. Митвиненко-Вольгемут і артистка державної опери М. Калиновська. Українська художня музика по незалежним від УСРР причинам не була демонстрована.

„Радянський Тиждень“ було відкрито бучним бенкетом з участю повпреда в Німеччині тов. Крестинського і урядовців франкфурського магістрату.

Значний інтерес мав тиждень робітничих хорів різних країн, де виступила низка хорів Німеччини, Чехословаччини та інш. Закінчено цей тиждень було інтернаціональним музичним мітингом, організованим інтернаціональним робітничим хором Союзом. Мітинг було закінчено загальним сесією інтернаціоналу.

Культурно-музичне значіння цієї виставки безумовно велике. Треба лише побажати, щоби в дальших інтернаціональних виставках музична культура Радсоюзу і України зокрема була репрезентована всебічно і повніше, аніж на виставці у Франкфурті.

На виставці. Ліворуч—куток білоруських народних інструментів, праворуч українські—артисти Калиновська, Доливо та Литвиненко на одному з етнографічних концертів

ПРО ВСЕ ПОТРОХУ

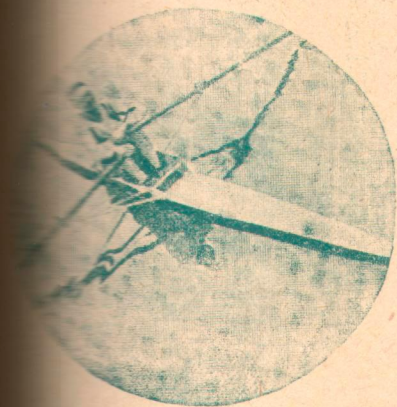
В Києві приїхав колишній міністр
зовнішніх справ Ханькоуського
уряду Євген Чен

В Америці вигадано нове вбрання для купальників. Це вбрання зроблено так,
що держить людину на поверхні води і людина не може втопитися. На фото:
американки в новому вбранні навіть плаваючи читають газети

ЮВІЛЕЙ РУБЕНСА

Недавно минуло 350 років з дня народження великого фламандського художника Петра Павла Рубенса (1577-1640), основоположника т. зв. фламандської школи в мистецтві. Пройшовши ґрунтовну школу на творах найвизначніших майстрів італійського Ренесансу та доповнивши її мандрівками по всій західній Європі в ролі дипломата, — П. Рубенс вийшов незвичайно всестороннім художником, що за все своє життя створив понад 2000 картин, не рахуючи при цьому безлічі дрібніших його творів, як ескізи, гравюри, то що.

Новий американський гребець
випробовує нового човна
з дюралюмінія. Човен
довжину 26 футів і важить —
29 фунтів

Матеріялісти готуються до нової світової війни. На нашому фото: міністр фінансів
Англії Черчіль відвідує англійські танкові дивізіони

ПРИЇЗД ДРУЖИНИ СУН-ЯТ-СЕНА СУН-ЦЗИ-ЛІН ДО МОСКВИ

Разом з Євгеном Ченом приїхала
до СРСР дружина Сун-Ят-Сена

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

**ЄДИНИЙ НА УКРАЇНІ ІЛЮСТРОВАНИЙ
ХУДОЖНІЙ ТИЖНЕВИК**

„ВСЕСВІТ“

Що-тижня: українська, всесоюзна й закордонна хроніка в ілюстраціях. В кожному номері по-над 60 ілюстрацій. Новини науки, техніки, мистецтва.

Оповідання й вірші кращих українських письменників та поетів, також переклади з найвідоміших закордонних авторів.

Обкладинки на дві, на три фарби.

„Всесвіт“ коштує на місяць—60 коп. На пів року—3 крб. 60 коп. На рік—7 крб. 20 коп.

Адрес редакції і головної контори: Харків, вул. Карла Лібкнехта 11.